

Anteckningar Näringslivsdialog 220530

Regional statistik

Emma Persson, statistiker Region Jämtland Härjedalen presenterade aktuell arbetsmarknadsstatistik. Överlag svajigt är det gäller *konkurser* men inget markant nu jmf med tidigare. Arbetsförmedlingsstatistik visar att öppet arbetslösa minskar. *Arbetslösa* i "program" har också minskat jmf föregående år men ligger oförändrat jmf med förra året. Den här gruppen är större än de öppet arbetslösa. Arbetslösa långt från arbetsmarknaden är över tid oförändrad men det svajar mellan månaderna. Jämtland ligger likt riket vad gäller arbetslösa när det gäller arbetslösa bland inrikes resp. utrikesfödda. Krokorn sticker ut med sin låga arbetslöshet.

Prognoser från SCB visar

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNTc3MjQ3OTQtNzFiOC00ZTQ1LTk1MjltMWM2MDYxOTk2MjBiliwidCI6Ijk3ZDQ1Mjk2LThjZjZlZmMzMi1hMThmLTlhYjMxNDNlMWM2MjYyLmMiOj9>

Emma understryker att en prognos bygger på tidigare erfarenheter och är inte ett scenario som tar hänsyn till den utveckling som vi ser komma.

Diskussion/kommentar i chatten Anders Englund: Intressant att bryta ut Östersund i den regionala statistiken när det gäller brist eller överskott. Östersund står för 50% och det innebär att det finns skillnader inom regionen

Ekonomisk omvärldsbevakning, Gustav Helgesson Nordea

Gustav Helgesson, Nordea presenterade en ekonomisk omvärldsbevakning.

Det omvärldsanalysen visar är att vi har ett skört läge med en svår balansgång. Hårda åtstramningar kan knäcka ekonomin. Inflationen är hög. Kan ha toppat i USA och vänder förmodligen ner. Kommer att ligga kvar över inflationsmålet under en längre tid. Detta skapar stress och åtstramningar genom att höja räntan. Idag ser vi att priser stiger på bred front och inte enbart på tex energi. Detta ger konsekvenser på hela finansmarknaden. Den viktigaste räntan är den 10-åriga statsobligationsräntan. Många investeringsbeslut grundas på denna. Att den stigit så mycket och så kraftigt beror på att marknaden och "bedömare" ser någonslags "ny tid". Federal reserv är viktigaste banken just nu. De har redan höjt total 0,75% enheter. Höjningen signalerar brådska. Har inte skett sedan 2002. Två ytterligare höjningar planeras. Orsakar stora rörelser på finansmarknaden. Stora åtgärder görs nu, med planen att inte behöva göra åtgärder senare.

Svenska Riksbanken höjer långsammare än USA men snabbare än planerat och detta såg de inte komma när de så sent som i februari inte aviserade någon räntehöjning. Det vi ser nu är en mkt kraftig åtstramning med svenska mått mätt. Nordea tror att höjningarna INTE kommer att bli så höga som aviserats MEN att de höjningar som görs kan komma att gå fortare. Till reporänta på 1,5 %. Nordea oroar sig för räntechock från 0% till 1,5 % på ett år. Det kommer att sätta hushållen och bostadsmarknaden under press.

Medioker tillväxt att vänta i Sverige i år. Oro bla utifrån bostadsmarknaden med sjunkande priser och ökande räntor. Sverige och Jämtlands län har en "krockkudde" i form av en stark arbetsmarknad.

Laget runt

Organisationer

- **IUC, Pontus Sandell**

Fulla orderböcker men svårt med kompetensförsörjningen. Som läget är tackar potentiell arbetskraft nej. De vill inte ta jobb som är för långt bort och de vill inte/kan inte åka kommunalt. Påverkan är stor utanför tätort. Materialtillgång svårt liksom vissa logistikflöden. Höga bränslepriser ställer till det. Det finns både upplevda problem och en oro framåt när det gäller tillgång till kapital för tillgång Hur tillgång till kapital nu med höjda räntor. Var detta tar vägen vet vi inte förrän till hösten.

- **Arbetsförmedlingen, Ola Kereby**

Inget ytterligare.

- **Svenskt näringsliv, Ola Toftegaard - Frånvarande**

- **Sveriges Åkeriföretag, Göran Danielsson**

Oförändrat läge sedan sist. Intressant höra Nordea. Bränslefrågan akut. Vi har avtal som inte går att justera. Vi har företag som har likviditetsproblem och har svårt att förhandla med bärnslebolagen. Det som är bra är att mobilitets-/transportreformpaket för en mer sund konkurrens börjar falla på plats inom EU. Hoppas på en fungerande kontrollapparat som säkrar tex att den som inte betalar lön efter avtal får böter. Det förbättrar förutsättningarna och konkurrenssituationen för de svenska åkeriföretagen. Det syns också en ljusning när det gäller regelverket kring sk EU-trailer.

- **Samling Näringsliv, Jenny Grip**

Oförändrat. Håller med övriga. Höga flöden i systemet. Oro kring prisökningar. Ökning på lager pg a leveransosäkerhet. Vill särskilt lyfta vikten och nödvändigheten av infrastrukturutveckling när det gäller vägar lokalt och regionalt eftersom näringslivsutvecklingen och motorn i utvecklingen är beroende av bättre infrastruktur för både varu- och persontransporter.

- **Nyföretagarcentrum, Olle Martinell**

Mycket nystartade företag 2021. Bromsat ordentligt 2022. Detta gäller i riket och i Jämtlands län. Färre personer söker upp nyföretagarcentrum än tidigare och detta kopplas till den låga arbetslösheten.

- **Almi, Martin Hellström**

Almi Mitt ökar! Vill särskilt flagga för satsningar och seminarium på hållbarhet för företag som vill koppla verksamhet och utveckling till de globala målen. <https://www.almi.se/jamtland/ta-nasta-steg-i-ditt-hallbarhetsarbete/> Martin uppmanar: "Ta nästa steg i ditt hållbarhetsarbete"! Theresa Thomasson, uppskattad konsult inom hållbarhet - som kommer att leda en serie workshops där du tillsammans med andra företagare och Almi kan hjälpa till att ta nästa steg.

- **Företagarna, Joakim Sjöstedt**

Om ett par veckor – 15 juni! - släpps "Småföretagsbarometern 2022" som Företagarna genomför tillsammans med Swedbank. Det ser ut att vara positiva siffror när det gäller sysselsättning, lönsamhet och orderingång.

Företagarna accelererar också sitt valarbete och har tagit fram en valplattform:

<https://www.foretagarna.se/contentassets/2df3656de7e3440fbede7575f389f821/foretagarna-tycker-2022.pdf>

- **LRF, Gabriella Persson Turdell - Frånvarande**

- **Handelskammaren, Oliver Dogo**

Positiva nyheter. Industrin går på högvarv men har sina utmaningar.

Näringslivsparlamentet visade bl.a. på hur vi behöver stärka arbetet med rekrytering på både kort och lång sikt. Rekrytering kräver möjlighet till inflyttning och inflyttning kräver boende – och rätt typ av boende dvs vi behöver tänka helhet vid etableringar. Attraktivitet är avgörande.

Det finns lågt hängande frukter att plocka när det gäller digitalisering och SME. Det finns resurser som kan användas för att matcha och bygga kompetens. Utmaningen är att företagen ska hitta tid att jobba med rekryteringsfrågor och att det finns arbetskraft som kan bygga kompetens för att matchas.

Maria Åberg, Handelskammaren kompletterade med info om lyckad satsning på sk "gymnasielärling" där intresset från företagen varit mycket stort. Just nu skulle det ha behövts fler lärlingar för att kunna möta engagemanget hos företagen. Det bådär gott inför nästa termin! <https://gymnasielarling.se/>

Infrastruktur är en avgörande utvecklingsfaktor för att kunna nyttja utvecklingsmöjligheter som finns.

- **JHT, Teres Gärdin - anmäلت förhinder men skickade med följande info:**

Det ser väldigt bra ut för hela besöksnäringens sommarsäsong bokningsmässigt i regionen, många destinationer ser ett markant större intresse. Utmaningen som fortsatt sätter käppar i hjulet är personalbrist, i den grad att man inte kan öppna och/eller erbjuda den produkt man önskar.

- **MIUN, Ludde Edgren Frånvarande**

- **Kommuner** (Linda Forss, region JH rapport från Tillväxtchefmöte 24 maj)

Rekryteringsutmaningar på kort och lång sikt och vikten av samlad strategi för att vara en attraktiv region för både etableringar och människor.

Vikten av att vara attraktiva arbetsgivare och att arbeta med arbetsgivarvarumärket är angeläget och en ny utmaning för både offentlighet och företag.

Utbildning/fortbildning för att möta behov inom bristyrken.

Helhetstänk och helhetsagerande behövs.

Framförallt behöver vi veta *vad vi vill* för att kunna bli tydliga.

Vi skulle behöva stärka och förankra målbilden från den regionala utvecklingsstrategin – RUSen och konkretisera den.

- **Länsstyrelsen – Peter André**

I fredags lanserades *förstärkningsmedel/krispaket till lantbruket*. Satsningen samordnas via Ist Gävleborg. 15 juni kommer förslag på hur det ska gå till. Förenklade regler kommer att tillämpas. Det är bråttom och bråda dagar. Akut likviditetsbrist. Även om man klarar 2022 så kan 2023 bli tuffare.

Jobbas intensivt med *återuppbyggnad av det civila försvaret*. Det handlar om att bygga upp beredskap där bla. Regionerna ska harmoniseras m statliga myndigheter. Sekretariat i Norrbotten. 800 miljoner just nu. Särskilt uppdrag när det gäller planering för livsmedelsförsörjning. Material och kunskap saknas eftersom det har monterats ned.

Nu har *Interreg öppnat* med ett just nu pågående "First call".

- **Region JH**

Hälsa och sjukvård: Anna Fremner - tf divisionschef

Ambition just nu är att hålla uppe vårdplatser. Vården delar rekryteringsutmaningen. Behöver hitta medarbetare med rätt kompetens. Vaccinationer fortsätter under sommaren runt om i kommunerna. 0-1 person vårdas för Covid i länet just nu. Hälsa och sjukvård följer utvecklingen i Ukraina. Länet tar inte emot så många som vi trodde. Totalt 209 pers. 125 vuxna o 84 barn. Vården erbjuder hälsoundersökningar och framförallt vaccinationer eftersom vaccinationsprogrammen i Ukraina inte är lika omfattande. Flyktningmottagandet har inte påverkat våren.

Regional utveckling – **Landsbygdspotten** - Malin Nyqvist Ljungberg, regional utvecklingsstrateg

Nu finns möjligheten att söka finansiering ur "Landsbygdspotten". 500 000:- kommer att vara sökbara varje år. Sista datum för ansökan 2022 är 15 september. Medel kan sökas för mindre, riktade insatser som stärker näringslivet och landsbygden i länet. Det kan tex handla om marknadsföringsinsatser och evenemang. Ingen ansökningsblankett finns ännu men Malin kan svara på frågor.

Regional utveckling – **Interregprogrammen för satsningar 2021-2027** - Linda Forss, regional utvecklingsstrateg

Nu finns möjligheten att söka finansiering ur de nya interregprogrammen för 2021-2027. Flera olika program är öppna för satsningar för aktörer inom Jämtlands län. För samverkan, kompetensutbyte och lärande över nationella gränser. 65% bidrag! Kräver administrationskompetens. Långsiktighet underlättar. Delta i träffar och börja nu! Utgå från befintliga samarbetspartners? Börja prova med bygg-relationer-och-kapacitet-projekt

Interreg Sverige/Norge - <https://www.interreg-sverige-norge.com/>

"Small places matter", hanterbart, kontakter och nytt: kreativa näringar

Norra periferin och Arktis - <https://eufonder.se/interreg/northern-periphery-and-arctic.html>

Hanterar utmaningar för glesa strukturer och liten kritisk massa, mjukare värden, bra villkor för SMEaktörer och ingång via förberedande projekt

1. **Priority 1** Innovation capacity: 45%
2. **Priority 2** Climate change and resource sufficiency: 45% - tex resurssäkerhet!
3. **Priority 3** Cooperation opportunities: 10%

Aurora - <https://www.interregnord.com/interreg-aurora/> - Helt nytt! Saepmie!

Östersjöprogrammet - <https://eufonder.se/interreg/interreg-baltic-sea-region.html>

Interreg Europe - <https://eufonder.se/interreg/interreg-europe.html>

Regional utveckling – **”Ukrainautlysningen” Care** - Linda Forss, regional utvecklingsstrateg

- Utgår från massflyktsdirektivet till följd av kriget i Ukraina i syfte att dessa personer ska komma i arbete och bli socialt delaktiga.
- Exempel på insatser kan vara matchande insatser, kartläggning och bedömning av kompetens, komplettering av yrkeskunskaper, utbildning i svenska och engelska språket - även samhällsinformation och rådgivning
- 100% medfinansiering från EU
- Förenklat förfarande
- Företag, civilsamhällets föreningar, offentliga verksamheter kan söka!
- Satsningar kan pågå till 30 sept 2023.
- Särskild hänsyn bör tas till kompetensförsörjning med anledning av företagsetableringar ibland annat norra Sverige.
- TA TIDIG KONTAKT MED STRUKTURFONDSPARTNERSKAPET! Mer info i ppt från näringslivsdialogen.

Nästa möte och avslutning

Anna Halvarsson tackade för mötet och välkomnade till nästa möte 27 juni kl 15-16